

Sygn. akt IV CSK 239/16

POSTANOWIENIE

Dnia 1 grudnia 2016 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Irena Gromska-Szuster

w sprawie z powództwa E. Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością Spółki
komandytowo - akcyjnej w T.

przeciwko M. Spółce z ograniczoną odpowiedzialnością w G.

o zapłatę,

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej

w dniu 1 grudnia 2016 r.,

na skutek dwóch skarg kasacyjnych: strony powodowej i strony pozwanej

od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...)

z dnia 28 października 2015 r., sygn. akt I ACa (...),

- 1) odmawia przyjęcia do rozpoznania obu skarg kasacyjnych;**
- 2) znosi wzajemnie między stronami koszty postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 28 października 2015 r. Sąd Apelacyjny w (...) zmienił wyrok Sądu pierwszej instancji oddalający powództwo o zasądzenie kwoty 260 811,65 zł w ten sposób, że zasądził od pozwanej na rzecz powódki kwotę 165.960,48 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 25 września 2012 r., a pozostałym zakresie powództwo oddalił; zasądził od pozwanej na rzecz powódki kwotę 10.263 zł tytułem zwrotu kosztów postępowania i oddalił apelację powódki w pozostałej części.

Zdaniem Sądu Apelacyjnego wykładnia oświadczeń woli stron zawartych w ugodzie z dnia 25 listopada 2011 r. prowadzi do wniosku, że było nią objęte jedynie rozliczenie stron z tytułu należności powódki wynikających ze wskazanych w ugodzie dwóch faktur. Ugoda nie stanowiła całkowitego rozliczenia i zakończenia współpracy między stronami z tytułu umowy z dnia 20 marca 2009 r. i aneksu z dnia 15 września 2010 r., skoro sama treść ugody tego nie przewidywała i wskazywała jedynie na rozliczenie dwóch faktur. Zdaniem Sądu drugiej instancji uzyskanie przez pozwaną po zawarciu ugody dodatkowego dofinansowania skutkowało powstaniem po stronie powodowej prawa do dodatkowego wynagrodzenia zgodnie z postanowieniami umowy oraz zgodnie z treścią pkt 5 załącznika nr 1 do aneksu z dnia 15 września 2010 r., przewidującego wynagrodzenie należne powódce w wysokości 1,75% od przyznanej kwoty dofinansowania.

Od powyższego wyroku skargi kasacyjne wniosły obie strony.

Powódka jako uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania wskazała przesłankę przedsądu przewidzianą w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.

Stwierdziła, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona z uwagi na błąd rachunkowy Sądu drugiej instancji, który nie może być sprostowany w trybie art. 350 k.p.c. a także pominięcie przez ten Sąd, iż poza wynagrodzeniem przewidzianym w pkt. 5 załącznika do umowy, powódce należało się także

wynagrodzenie w wysokości 1% przyznanego dofinansowania, przewidziane w pkt 3 załącznika.

Pozwana jako uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania wskazała przesłanki przedsądu przewidziane w art. 398⁹ § 1 pkt 1, 2 i 4 k.p.c.

Zdaniem pozwanej skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona, bowiem wszystkie istotne w sprawie ustalenia dotyczące stanu faktycznego oraz stanu prawnego zostały poczynione w oparciu o twierdzenia i dowody ewidentnie podlegające obligatoryjnemu pominięciu jako spóźnione, tj. twierdzenia i dowody, które bezspornie nie zostały powołane w pozwie, mimo istnienia takiej możliwości, a Sąd Apelacyjny w żaden sposób nie wyjaśnił dlaczego - w drodze wyjątku od zasady z art. 207 § 6 k.p.c. - mógł uwzględnić i uwzględnił te twierdzenia i dowody, zamiast je pominąć.

Jako istotne zagadnienie prawne pozwana sformułowała pytanie „czy pomimo nieobjęcia zakresem zgodnej woli stron na gruncie zawartej między nimi umowy określonego zdarzenia (nieprzewidywanego w chwili jej zawierania), zdarzenie to może rodzić skutki prawne na gruncie tej umowy, w szczególności stanowić podstawę do nabycia określonego roszczenia, zastrzeżonego w umowie na wypadek zaistnienia innych, podobnych zdarzeń”.

Wskazała też na potrzebę wykładni art. 917 k.c. budzącego, jej zdaniem, poważne wątpliwości, a także wywołującego rozbieżności w orzecznictwie sądów, w kwestii, czy zawarta na gruncie wcześniejszej umowy ugoda, w której strony dokonują wzajemnego rozliczenia z tytułu tej umowy, jednak nie zrzekają się wyraźnie w ugodzie dalszych roszczeń i nie zobowiązują się wyraźnie do ich niepodnoszenia, może już z samej istoty ugody zostać uznana za podstawę wygaśnięcia takich dalszych roszczeń, czy też w takim celu w każdej ugodzie niezbędne jest zamieszczenie wyraźnego oświadczenia o zrzeczeniu się roszczeń lub zobowiązaniu do ich niepodnoszenia.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

W sprawie nie występują wskazane przez strony przesłanki uzasadniające przyjęcie do rozpoznania wniesionych przez nie skarg kasacyjnych.

Żadna ze skarżących nie wykazała, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona, w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c., a więc, że w sprawie doszło do kwalifikowanego: oczywistego naruszenia prawa, widocznego od razu, przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej, bez potrzeby głębszej analizy. Nie wykazała, że Sąd drugiej instancji w sposób oczywisty naruszył przepis jasny i jednoznaczny, którego wykładnia i stosowanie nie budzi żadnych wątpliwości (porównaj między innymi postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 8 marca 2002 r. I PKN 34/01, OSNP 2004/6/100, z dnia 10 stycznia 2003 r. V CZ 187/02, OSNC 2004/3/49 i z dnia 11 stycznia 2008 r. I UK 285/07).

Już sama obszerność wywodów stron mających wykazać oczywistą zasadność ich skarg kasacyjnych koliduje ze wskazaną wyżej definicją oczywistej zasadności skargi, która ma być widoczna już na pierwszy rzut oka, bez konieczności wykazywania jej przy pomocy długich i skomplikowanych wywodów prawnych i faktycznych.

Niewątpliwie nie może uzasadniać przyjęcia do rozpoznania skargi kasacyjnej powódki jej twierdzenie o oczywistym błędzie rachunkowym popełnionym przez Sąd drugiej instancji skoro błąd ten, nawet jeżeli rzeczywiście wystąpił, dotyczy kwoty 10,76 zł, a zgodnie z art. 398² § 1 k.p.c. graniczną kwotę dopuszczalności skargi kasacyjnej stanowi 50 000 zł. Powódka nie wykazała również, że Sąd Apelacyjny „przeoczył” należne jej wynagrodzenie w wysokości 1% przewidziane w pkt 3 załącznika do umowy stron. Nie ulega bowiem wątpliwości, że powódka w pozwie dochodziła obu kwot jako 1,75% od przyznanego pozwanej dofinansowania, co podkreślił Sąd Apelacyjny wyliczając zasądzoną na jej rzecz należność. Nie wskazała, że jedna z tych kwot ma stanowić 1% dofinansowania. Powoływanie się w skardze kasacyjnej na to, że była to ze strony powódki zwykła omyłka jest oczywiście nieskuteczne, a wszystkie powyższe okoliczności nie dają jakichkolwiek podstaw do przyjęcia, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona.

Także pozwana nie wykazała tej przesłanki przedsądu. W świetle bogatego orzecznictwa Sądu Najwyższego dotyczącego wykładni i stosowania art. 207 k.p.c. niewątpliwie nie można uznać, że zarzucane przez pozwaną, ewentualne

uchybień Sądu drugiej instancji w tym zakresie, nawet jeżeli by wystąpiły, stanowią „oczywiste” naruszenie prawa, w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.

Pozwana nie wykazała również, że w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne albo potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości a także wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów.

Zgodnie z jednolitym i utrwalonym stanowiskiem Sądu Najwyższego, skarżący, który jako uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania wskazał przesłanki przedsądu przewidziane w art. 398⁹ § 1 pkt 1 i 2 k.p.c., powinien w pogłębionym wywodzie prawnym przedstawić występujące w sprawie zagadnienie prawne przez jego odpowiednie sformułowanie jako abstrakcyjnego pytania dotyczącego określonego problemu prawnego, wskazać przepis prawa, na tle którego powstało, przedstawić kontrowersje i rozbieżne oceny prawne, jakie zagadnienie to wywołuje oraz wykazać, że mają one tak poważny i uniwersalny charakter, iż konieczne jest zajęcie stanowiska przez Sąd Najwyższy nie tylko w celu prawidłowego rozstrzygnięcia sprawy, lecz także innych podobnych spraw oraz rozwoju judykatury. W razie powołania się na potrzebę wykładni przepisu prawa, skarżący powinien wskazać przepis wymagający wykładni, określić jej konieczny zakres, przedstawić w pogłębionym wywodzie prawnym wątpliwości interpretacyjne jakie przepis ten budzi i wykazać, że mają one poważny charakter wymagający zajęcia stanowiska przez Sąd Najwyższy w celu ujednolicenia orzecznictwa sądowego lub przedstawić rozbieżne orzeczenia sądowe powstałe w wyniku dokonania różnej wykładni określonego przepisu prawa (porównaj między innymi postanowienia z dnia 10 maja 2001 r. II CZ 35/01, OSNC 2002/1/11, z dnia 7 czerwca 2005 r. V CZ 102/02, z dnia 28 marca 2007 r. II CSK 84/07 i z dnia 8 lipca 2008 r. I CSK 111/08, nie publ.).

Przedstawione zagadnienie niewątpliwie nie jest istotnym zagadnieniem prawnym w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c., gdyż skarżąca nie przedstawiła jakichkolwiek wątpliwości, kontrowersji ani rozbieżnych ocen prawnych powstałych na jego tle, co jest o tyle zrozumiałe, że nie budzi ono w doktrynie ani orzecznictwie wątpliwości.

Wbrew twierdzeniom pozwanej także wskazane w uzasadnieniu wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania przepisy dotyczące ugody nie budzą poważnych wątpliwości interpretacyjnych w zakresie przez nią określonym. Nie przedstawiła ona żadnych kontrowersji ani rozbieżnych ocen prawnych na tle ich wykładni. Nie wskazała rzeczywiście rozbieżnych orzeczeń sądowych zapadłych w wyniku dokonania różnej wykładni art. 917 k.c., gdyż orzeczenia przez nią przytoczone, powstałe na tle różnych stanów faktycznych i prawnych, nie dowodzą rozbieżności wykładni tego przepisu, a co najwyżej mogą wskazywać na różną wykładnię oświadczeń woli stron zawartych w różnych ugodach. Nie wykazała również, że Sądy orzekające w sprawie dokonały wykładni powołanych przepisów odmiennej od powszechnie przyjętej.

Biorąc wszystko to pod uwagę Sąd Najwyższy na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c. odmówił przyjęcia do rozpoznania obu skarg kasacyjnych, nie znajdując też okoliczności, które w ramach przedsądu obowiązany jest brać pod uwagę z urzędu.

Koszty postępowania kasacyjnego zostały wzajemnie zniesione na podstawie art. 100 k.p.c. w zw. z art. 108 § 1, art. 391 § 1 i art. 398²¹ k.p.c.